

„Edinost“

znanja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nčv.); cven Trsta pa po 8 stotink (4 nčv.).

Telefon št. 479.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Pouk iz dogodkov v zbornici poslancev.

To je bilo seja, ki je prinesla pouk za vsakogar, ki ni gluh, ki ima oči da vidi in ušesa, da posluša. Mi si kar ne moremo misliti strožje obsodbe vse avstrijske notranje politike od istega trenutka: ko je država kapitulirala pred nemškimi srditeži, odpravivši jezikovne naredbe. Vse, kar se je godilo pozneje in se godi še danes, je bila le logična posledica. Ustrašili so se pred sikanjem gada, ga potem nežno negovali na svojih prsih, dopuščali mu, da je sikal svoj strup na druge, a danes grize ljuto v meso isti državi. Ko so odpravili jezikovne naredbe in s tem zadali narodu češkemu udarec, ki mu je moral vzneti dušo v nje globini ter ga je prisilil v srdit odpor, so se izgovarjali, da s tem potolažijo nemški radikalizem. No, pravico imamo dvomiti, da je to pametna politika, ako se hoče celiti jedno rano stem, da se trže drugo. Dogodki, kriza, v kateri se nahaja naš parlamentarizem in vse javno politično življenje, pričajo vsaj, da razdraženi češki narod ni nič manj skeleča rana na državnem organizmu, nego je razsajajoči nemški radikalizem. Ali tu je slučaj huji: avstrijska politika je razdražila jednega, ne da bi bila potolažila drugega. Nemški radikalizem postaja agresivnejši od dne do dne, vrget je od sebe zadnjo sled obzirnosti in danes kliče na ves glas, da Avstrije zanj ni več, ampak da gleda odkrito tja čez preko meje v veliko nemško državo.

Predvčerajšnjim je češki poslanec Šileny utemeljeval svoj predlog, tičeči se razbremenjenja kmečkih posestev. Govoril je torej o stvari, ki je neizmerne važnosti za državo, ki je po večini poljedelska. Ali važnejši so bili pojavi, ki so spremljali govor Šilenyja. Vsklici, s katerimi so nemški radikaleci posegali vmes, so popolnoma privzdignili zaveso izpred ciljev nemških politikov. Nemški radikaleci so govorili odkrito: Mi ne škilimo, mi gledamo odkrito tja čez; da mi pravimo sami, da hočemo v Nemčijo! In ko je govornik omenjal besed cesarja Viljema v Tangermünde, s katerimi je izražal nado, da dovršijo potomci, o čemer je sanjal Karl IV., so zaklicali Vsenemci! Prav ima! Na poziv posl. Hovorka je zaklical posl. Stein: Da, mi hočemo v nemško državo! Ko je posl. Šileny omenjal vsklik dra. Eisenkolba v jedni prejšnjih sej: En narod, ena vera, ena država, en cesar! so zopet kričali: Tako je! Tako je prav! In poslanec Stein: Čehom ne bomo dajali nobenega špardon! s čemer je povedal, da hočejo neizprosno izzvati notranjo vojno, ki mora pretresti temelje države. A zadnji vsklik Steinov med govorom Šilenyja je bil najhuji: »Vsakdo je neumen, ki je v Avstriji patrijot!« To je vendar jasnost, da si je ne moremo želeli bolje: z brutalnim cinizmom so povedali Wolfovi, da Nemci nimajo ničesar več iskati v tej državi!!! In če bi se komu trebalo kakega pojasnila, naj čita poročilo o včerajšnji seji!

Kaj naj torej rečemo o politiki, ki je takim elementom pripomogla do moči in upliva in ki je sokriča, da si izdajstvo domislija, da mu ne treba nobenega ozira več o svojem nastopanju?! Taki elementi imajo danes moč, da terorizujejo vse nemške stranke, da so mogli se svojim uplivom na mase infiltrirati tudi drugim strankam svoje nazore. Mar ni bilo isto, kar sedaj počenjajo Wolf in družba, ko je neki nemški liberalce pred par leti grozil v javni seji, kako se bodo šipe tresle na cesarski palači?!

Nastopi nemškega radikalizma involvirajo velenosoden memento avstrijskim državnikom!

To je pouk, da kazalec kaže že na pozno uro, in jih opominja, naj popravijo, kar so zagrešili s tem, da so se svojo nezmislno politiko pognali v opozicijo baš one življe, v katerih jedinih se more še iskati protitežja proti vsenemški agitaciji. Tu se ni možno varati. Nočemo tajiti: marsikateri nemški politik morda ne misli v srečo tako kakor Vsenemci, ali preveč so zašli v zavisnost od srditežev, da bi sploh mogli še kazati kako odporno silo. Od nemških strank — vsaj za dogledne čase — ni pričakovati protitežja proti pangermanski ideji, ki izključuje suvereniteto naše države in nje samostojnost. Prepotrebno protitežje je možno najti jedino še v slovanskih narodih, v krepkem povspesjevanju njihove narodne individualnosti, da se jim utrdi vera, dajim je v tej državi življenje zagotovljeno! To je pouk, ki ga dajejo dogodki v našem parlamentu in katerega poslušati je v dolžnost onim, ki so odgovorni za bodočnost te države.

Za bedo trpeče v Istri.

Nujni predlog poslanca Spinčiča in tevaršev za podeljevanje podpor iz državnih sredstev v olajšanje in odvracanje bede v Istri.

Z ozirom na različne elementarne škode, ki so tudi v letu 1900. zadele deželo istrsko po hudih urah, siani, suši, toči;

z ozirom na okolnost, da je trtna uš v različnih krajih, zlasti tudi na kvarnerskih otokih, za leta uničila produkt na vinu, najvažnejši za tamošnje prebivalce;

z ozirom na klavzulo o vinu v trgovinski pogodbi z Italijo, po kateri je onim, ki imajo vina, otežavljena prodaja istega, in radi katere so mnogi manji kupčevalci, ki so si s prodajo dalmatinskih vin služili svoj vsakdanji kruh, morali opustiti to kupčijo svojo in so po takem izgubili svoj glavni priložek;

z ozirom na okolnost, da je bila dežela istrska skozi več desetletij, dá, celo stoletja, popolnoma zanemarjena, in da se je tudi v zadnjih letih, v razmerju s potrebščinami, veliko premalo storilo za materialno povzdigo prebivalstva, tako, da je v Istri, vzlasti med hrvatskim in slovenskim prebivalstvom, opažati trajno bedo radi mačehovskega, in čisto celó sovražnega postopanja žnjim od strani avtonomnih oblasti;

in vpošteva, da se je po podporah iz državnih sredstev v olajšanje bede, dovoljenih v prejšnjem letu, le v jako mali meri mogla ublažiti beda, dokazana po mnogih peticijah in drugih ulogah iz skoro vseh delov Istre na poslansko zbornico, oziroma na c. k. vlado;

si dovoljujejo podpisani nastopni predlog: Visoka zbornica izvoli skleniti:

C. k. vlada se pozivlja:

1. da najhitreje dovoli podpore iz državnih sredstev za bedo trpeče prebivalstvo Istre, zlasti za hrvatsko in slovensko, v namen, da se izvedejo manjša dela, kakor n. pr. poprave na cestah, dozidanja vodnjakov,
2. da v proračun za 1901. naknadno postavi zneske za izvedenje javnih del — razmočvirjenja, uravnave potokov, gradnje cest in pristanišč — o katerih je bilo o prilikah govora v minolih desetletjih v zbornici poslancev in glede katerih je bilo vsprejetih resolucij.

V formalnem pogledu predlagamo, naj se s tem predlogom postopa z vsemi skrajšanj in da bodi brez debate po § 31. izročen odsek za podeljevanje podpor bedo trpečim, oziroma proračunskemu odseku.

Dunaj, 21. februvarja 1901.

Spinčič, Šupuk, Robič, Borčić, dr. Pacák,

Blankini, Martinek, dr. Zaffron, Maštalka, dr. Brzorad, Šramek, Gabršček, dr. Ploj, dr. Ferri, dr. Ferjančič, Vuković, Perić, dr. Klaić, Ivčević, dr. Tavčar, dr. Plantan, dr. Dyk.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 2. marca 1901.

O položaju. Pogajanja vlade s Čehi nadaljujejo. Skoro kaže, da se vladi pričinja dozdevati, da vendar ni tako lahko voditi avstrijske politike preko glav čeških politikov, oziroma na jedinem fundamentu izoliranja Čehov. In palica in hrbet sta blizu skupaj; minister za deželno brambo že čaka na Körberjevi vratih, da vsprejme predlogo o kontingentu novincev, kajti sredi tega meseca se imajo že začeti vojaški nabori. Sklican je izvrševalni odbor mladočeške stranke in dunajski listi pravijo, da češki poslanci čakajo na sklep tega odbora, predno se odločijo, da-li privole v prvo čitanje rečene velenune predloge. Dejstvo vsaj, da je sklican rečni eksekutivni odbor, bi kazalo, da pogajanja med Čehi in vlado niso brez resnega ozadja. Tako moramo sklepati tudi po brzojavki v »Slovenskem Narodu«, da se v parlamentu bliža obrat na bolje. Vlada da je spoznala, da ne more užugati češke opozicije.

Predsinočjem je imela parlamentarna komisija češkega kluba sejo in je posl. Pacák še ponoči obvestil ministra Rezeka o nje sklepih; odločilna seja češkega kluba bo jutri.

Državni zbor. (Zbornica poslancev.)

Priprosti razum nam pravi, da dogodki v včerajšnji seji ne morejo ostati brez posledice; ali je parlamentu odbila zadnja ura, ali pa mora navstati korenit preobrat v naši notranji politiki. Nemci so se včeraj temeljito diskvalificirali za vodstvo avstrijske politike. Kakor že omenjeno v sinočnji brzojavki, je poslanec Cingr (češki socijalni demokrat) utemeljeval svoj predlog o delu nedorastlih in žensk, o osemurnem delavniku in praznovanju nedelj in praznikov v rudnikih. Prvi za predlagateljem je govoril o predmetu Mladočeh Hořica, ki je menil, da je vzroka podražanju premoga iskati v tem, da se vlada ni brigala za rešitev vprašanja o 8-urnem delu v premogovnikih. Vlada bi bila morala predložiti zbornici zakonski načrt, ki bi rešil to pereče vprašanje.

Govornik je izjavil, da so razmere rudarjev nevredne človeških bitij.

Zaključuj svoj govor je naznanil, da bodo Mladočehi glasovali za nujnost Cingrovega predloga.

Mladočeh Korbas je govoril v češkem jeziku. Divjak Ořner se je tudi izjavil za nujnost. Socijalist Hannich je pozival vse stranke, naj glasujejo za predlog. Socijalist Eldersch je prijemal vlado jako oistro, ker je snela dano besedo, da reši to vprašanje. Očital jej je servilizem in dejal, da noče skrajšati delavnega časa, ker se boji zameriti kapitalistom-posestnikom premogovnikov, med katerimi da je tudi en avstrijski nadvojvoda. (Socijalisti in nemški nacionaleci so mu burno pritjevali). Predsednik je govoril radi tega pozval k redu. Eldersch: »Nadvojvoda je izkoriščevalec«. Predsednik ga je zopet pozval k redu. Mej raznimi vskliki, ki so sledili temu, znamenit je posebno Wolf, ki je rekel, da so nadvojvode sami dvorni pohajkovalet, ki žive od svojih apanaž. O glasovanju je bila nujnost Cingrovega predloga odklonjena s 108 glasovi proti 103. Nemški nacionaleci so glasovali proti nujnosti. (Tu jih vidite, popred pa so demonstrativno ploskali izrekom posl. Cingra. Po-

zvani na odgovor od socijalistov, so se še rogali, češ: Kaj delate to komedijo? Naj se predlog izroči odseku!) Predlog je bil izročen odseku.

Na to je govoril posl. Wolf ter napadal predsednika radi cenzuriranja interpelacij. Ponavljal je vse napade na katoliško vero, ki so bili stavljeni v svoječasno interpelacijo Wolfovo, kateri so v tajni seji zabranili protokoliranje. Napadal je posebno namišljeni način izpraševanja žen in deklet pri spovedi ter zahteval, da se zabrani duhovnikom, da bi pri spovedi izpraševali ženske o izvestnih intimnih stvareh. V tem slučaju se je zopet enkrat prav krasno pokazala ona proslavljena nemška »gemeinbürgschaft«. Med posamičnimi nemškimi strankami, to je med nacionaleci in klerikaleci, je nastal povodom Wolfovega govora grozovit prepir. Psovke so letele od jedne in druge strani, da je bilo groza. Wolf je kljub groznemu vrišču nadaljeval svoj govor in kričal kar je mogel, napadal in blatil je katoliško vero in duhovščino, na način, kakošnega je zmožen samo on, Wolf. Predsednik je bil slednjič prisiljen zaključiti sejo. Izjavil je še pred zaključkom, da bo kljub vsem napadom vztrajal na svojem stališču in je priporočil Wolfu, naj porabi svoj slobodni čas soboto in nedeljo v to, da preštudira poslovni red zbornice,

O tej seji govorimo v posebni vesti, na adresu nemških konservativcev kliče: hoteli so koketirati z nemškim radikalizmom in uničili bivšo desnico; sedaj pa so prišli tja, kamor so morali priti: med dva mlinska kamena. Sedaj vidijo kam jih je privela tista nestalna politika, ki je bila glavni vzrok, da je postala naša zbornica to, kar je sedaj in kakor jo je v zadnji seji dobro označil socijalist Eldersch: živeče mrtvaško truplo. To je tudi vaša zasluga, gospoda v konservativnem taboru!

Vspehi ruske diplomacije. Pred nekoliko dnevi prišlo je v Perzijo večje število uradnikov ruske banke v Petrogradu. Perzijska vlada je namreč dovolila, da ruska banka v vseh večjih perzijskih mestih ustanovi svoje filijale.

Vojna v južni Afriki. Brzojavna poročila z bojišča v južni Afriki so že tako zmešana, da se onemu, ki pazno sledi tem poročilom z zemljevidom v roki, že vse vrti v glavi.

Ako bi bil le mal del resnice na angleških poročilih o slavni zmagah angleških generalov, potem se moramo res vprašati: ali je sploh še kakov Bur med živimi?! In ako je morda še dobiti katerega tu pa tam, morajo gotovo vsi preplašeni in demoralizirani, begati križem južne Afrike brez vsakega reda in cilja.

Angleška poročila sama pa nam pričajo, da temu vendar ni tako. Dan na dan jih Angleži premagujejo Bog ve kolikokrat, jim pobirajo topove, streljivo, konje, živež in jih slednjič, kakor pravijo njihove brzojavke, razpršijo in pade v neredni beg. Ne vemo se kolikokrat so jih poslali čez reko Oranje s svoje posesti (Kapske kolonije) v državo Oranje. Ti preklicani Buri pa se jim vendarle vedno mešajo pod nogami! Čudni ljudje to! Brzojavke so nam te dni naznanjale, da je Devet zbežal s peščico vojakov čez reko Oranje in da je njegova vojska pokončana, včeraj pa nam zopet isti angleški brzojav poroča, da se Devet s svojimi četami spreha po angleškem ozemlju in, da v družbi predsednika Stejina koraka proti Philippstownu t. j. mesto na angleški posesti južno od reke Oranje. Njemu so se pridružile tudi čete Herzoga in Branda. Kje vraga so se zopes našli ti nagajivi Buri, ko jih je vendar Kitchener tako korenito raspršil?!

Imenitno je posebno, kako reka Oranje vsaki hip narašča in pada, prav kakor to ugaja angležkim poročevalcem! Najbrž jej kar brzjavljajo, kaj da ima vsakokrat storiti, ali naj narašča ali naj pada. Ta čudna reka je tudi kriva najbrže, da se Buri še niso spravili iz kapske kolonije. Včerajšnja poročila so nam namreč javljala, da Devetove in Herzogove čete čakajo pri reki Oranje, da jo prekoračijo, ko nekoliko upade, ker sedaj je preveč narastla. Reka pa menda to pot ni bila nič pri volji, da bi splihnila Angležem na ljubo in s tem povspešila konec boja. Ne, reka je bila preveč trdovratna in «ni pustila» Burov preko sebe. To je bil najbrže, glasom angleških poročil, vzrok, da so se Buri zopet vrnili na jug proti Philippstownu, kjer brzčas še nekoliko ponagajajo angležkim generalom in podajo angležkim poročevalcem prilike za poročila o novih angležkih — zmagah.

Angleži se posebno bahajo s tem, da raspršujejo burske čete: pozabljajo pa med tem, da so že pred oni sami poročali, kako da so se Devetove čete proračunjeno razdelile na več oddelkov, ki marširajo na različne kraje, po svojih nalogah!! Saj to je ravno taktika Burov: guerilna vojna mora nastopati v malih oddelkih, ker ona nima namena sovražnika naravnost napadati, ampak namen jej je zbadati ga in zbadati od vseh strani. Tako skuša doseči, da sovražnik obnemore. Guerilna vojna ima namen, da sovražno armado nadleguje toliko časa, dokler ista razpade sama ob sebi.

Buri pod Devetom vlečejo prav za prav, po domače rečeno, Angleže za nos.

Kakor poročajo brzjavke, prikazali so se te dni severno od Philippstowna. Angleži so jih napadli, Buri pa so se umaknili naprej proti severu (proti državi Oranje); Angleži so jim seveda korajžno sledili, tem slednjim pa so bili za hrbtom zopet drugi Buri; južno od Philippstowna so namreč — med tem, ko so Angleži bili zabljeni proti severu — Buri napadli in podrli železniške proge ter ustavili in oplenili železniške vlake.

Na ta način jih prekanjeni burski Dewet zvaja na led. Njegovi oddelki se prikazujejo in zabljujejo Angleže za seboj, zato da jim drugi oddelki Burov za hrbtom na različnih mestih podirajo železnice, in jim tako izpodredujejo življenske žile. Kitchener pa teka za kakim majhnim oddelkom Burov — kateri nalašč bežijo — in poroča potem po svetu o svojih »slavnih zmagah« ter razlaga, kako je sovražnika spodil in razpršil, ker ga za hrbtom seveda ne vidi zbranega. Istotako se godi tudi angležskemu generalu Frenchu, ki sedaj v Transvaalu okoli Prietretiefa lovi burskega generala Botho. Smisel vsega sedanjega bojevanja je ta: Ker Buri z bok svoje maloštevilnosti ne morejo takorekoč klati sovražnika z mečem, pa ga od vseh strani zbadajo z iglami.

Tržaške vesti.

«Katoliška «Edinost» krivoverskemu Primorskemu listu». Konfuzni «latinski» učenjaki, ki uče v goriškem bogoslovju in ki se zbirajo okoli «Prim. lista», vzdignili so proti rimsko-katoliški slovenski unijatski cerkvi nešteta zavijanja, obrekovanja in zasramovanja. Ko smo jim mi pokazali, kako grešno je njihovo početje, da zanašajo v sv. Kristovo cerkev svoje posvetne in politične strasti in kako so zašli naravnost v krivo vero, ko so imenovali vstočne obrede grške cerkve «staroverske», obrnili so hitro svoje napade proti nam in nas imenovali staroverce, lažnjike in zapeljivce. Nam ni do tega, da bi se branili pred ljudmi, ki so oskrnili svojo roko z napadi na sv. katoliško cerkev samo radi tega, ker ne ugaja njih »nemško-latinskim« gospodarjem.

Taki napadi so nam v čast in nas navdajo novim pogumom, da branimo tudi naprej čiste in jasne nauke sv. katoliške cerkve pred napadi novodobnih «latinskih» krivo vercev. Da preneha pohujšanje, katero ste vi, brezvestni «latinci», vrgli v naš narod s tem, ko ste trdili, da ste nam »nepobitno« dokazali, da smo mi hujskali ljudstvo za pravoslavlje in izpovedali v št. 18 «svojo staro vero», vas pozivljamo, da nam naznanite, kje ste nam to dokazali in nam poveste, kje smo mi v številkah 140 in 154 «Edinosti» hujskali ljudstvo za pravoslavlje?! (Takrat je «Edinost» ožigosala postopanje »vrlih sobojnikov« »Prim. lista« — italijansko-latinskih duhovnikov, ki se zbirajo okoli «Avvenira», ko so uprizorili divjo gonjo proti cerkveni zastavi sv. Cirila in Metoda. Op. st.)

Vi nas imenujete lažajike — dokler nam ne dokažete tega, ste vi lažnjivi obrekovalci.

Sv. Ciril - Metodijska cerkev — ta najlepši dar papeža Hadrijana II. — je najbolj na potu namenom »nemško - latinskih« politikov, katerim služi verno »Primorski list«. Ali mi jim dokažemo zgodovinskimi dokazi, da je papež Hadrijan II. ustanovil katoliško cerkev za Slovence ravno tako, kakor je ustanovljena bila latinska, afričanska, jeruzalemska in carigradska katoliška cerkev. Kdor napada staroslovensčino v cerkvi in jo hoče zatreti, ta greši proti katoliški cerkvi. Zgodovina je obsodila Wihinga. Tako obsodi tudi postopanje modernih latinskih škofov, ki preganjajo delo sv. Cirila in Metoda.

Na naši strani so duhovniki zagrebške nadškofije, ki so zbrani v svoji redni skupščini v Hraščeni naprosili nadškofa Posilovića, da bi preskrbel, da se vrne v hrvaške cerkve zopet staroslovenski jezik, kakor je bil nekdanj v rabi, ter da bi se sploh povsod mej hrvaškim narodom rabil izključno staroslovenski cerkveni jezik. S tem bi se mogli približati hrvaškemu katoličanom njih pravoslavni bratje, ki rabijo povsod v cerkvah samo staroslovenski jezik.

Z nami je bil leta 1899 tudi dr. Josip Pavlica, ki je pisal v kolektarju družbe sv. Mohorja 1899. tako-le: »Ko sem mu (nadškofu Zornu) nekdanj povedal svoje menenje, da bo najboljša naroda (Italijane in Slovence) ločiti v cerkvi tako, da bodo imeli Slovenci svoje cerkve in altarje, Italijani pa svoje, mi je rekel: »To je že davno tudi moje mnenje.« Žalostni dogodki v Trstu in v Istri so to mnenje popolnoma opravičili in želeli bi bilo, da mnenje postane dejanje.«

Konfuzni »latinski učenjaki« okoli »Primorskega lista« pa dobro vedo, da je to možno samo tedaj, ako se ločimo res po cerkvi in altarjih, torej je dr. Josip Pavlica že leta 1899 »hujskal in napeljeval« ljudstvo na unijatstvo. Seveda takrat ni bilo še na Goriškem — nemško-latinskih »visokih« politikov.

Mej našim poštenim narodom nikdar ne bodo vspevale evetke iz vrtov »Primorskega lista«, Slovence bo sveto, kar je slovenskega in zlasti to, kar je rimsko-katoliška cerkev blagoslovila. Staroslovensčina v cerkvi in slovenski unijatski obredi so naše nedotakljive svetinje, zato ne najdemo nikdar dovolj moči in navdušenja in vedno bomo neustrašeno klicali: »Proč s krivo vero oskrnjene roke od sv. katoliške unijatske cerkve in našega svetega staroslovenskega jezika!«

Obžalovanja in obsodbe je vredno, da katoliški svečeniki takimi lažmi in konfuznostmi begajo pošteno slovensko ljudstvo. Kje so čuvarji sv. vere?!

Pokazali smo obrekovanja, zasramovanja in laži »Prim. lista« poštenim Rimanjem in oni so nam izjavili: »Mi smo pametni, mi smo ostali zvesti veri in smo se vrnili nazaj k obredom svojih očetov. Latinski krivoverci zasramujejo naše svete obrede, ker bi nam radi odzeli sv. katoliško vero. Postavili smo se jim možko v bran. Mi smo pokorni in udani svojemu škofu Juliju Drohobeckemu v Križevcih — takemu škofu, kakor so bili naši očetje. Stoletja in stoletja so tako živeli naši predniki in so nam ohranili narodnost slovensko. Mi jih posnemamo. Sr. Oče Lev XIII. zna, da smo v unijatskem obredu. To nam je pisal rimsko-katoliški unijatski škof in v rokah imamo tudi odlok kongregacije Propagande. Kar piše »Prim. list« je zasramovanje, obrekovanje in laž proti rimskemu papežu in rimsko-katoliški cerkvi.«

Kaj pravimo mi?! Omenivši, da je bil »Rodoljub« zaplenjen radi članka »Novi verski nauki za slovenske kmetec«, vprašuje »Slovenec«: kaj pa pravi »inteligencia«?!

Kaj da pravimo mi, to povemo hitro. »Slovenec« ve istotako dobro, kakor mi, kako se čisto plenijo časopisi. Tudi njemu se je morda že dogodilo, da so mu prišli v uredništvo možje od polbeje, ko jih je najmanje pričakoval, in trdnem prepričanju, da ni ničesar zakrivil. Če pa je »Rodoljub« res tako pisal, da je zaslužil konfiskacijo, ne daje to »Slovenec« še nikake pravice, da vzbuja domnevanje kakor da se roga sveti unijatski cerkvi, češ: lepa »nova vera« mora biti ta, da jo mora državni pravdnik zapleniti?

Je-li kaka zplemba res takov nepobiten dokaz? Ali ni bil tudi »Folium periodicum« pod uredništvom sedanjega vladike dra. Mahniča večkrat zaplenjen od državnega pravdnika v Gorici?!

Kaj, ko bi rekli mi: Lepa vera mora biti, katero je učil dr. Mahnič?!

— Dalje vprašamo: mari nista bila poukazu državne oblasti v ječi tudi kardinal Ledochowski in škof Rudigier v Lincu in ta poslednji celo, ko je bil ministrom - predsednikom — graf Hohenwart?!

Hoče-li »Slovenec« tudi v teh dveh slučajih priznavati avtoriteto državne oblasti proti omenjenima cerkvenima dostojanstvenikoma?!

E da: vsi trije tu gori imenovani cerkveni dostojaniki so se ravnali po izgledu sv. Petra in Pavla in ne kakor učijo novodobni učenjaki v Gorici in v Ljubljani!

Mari se ni dogodilo pred par leti — ako se ne motim, na Španskem — da je škof ekskomuniciral državnega ministra?!

Na čegavi strani je bil »Slovenec«?!

In končno: »niso-li farizeji« kričali na Krista, da ni pokoren cesarju?!

Mari je bilo pravo na strani — farizejev?!

Sicer pa, da preneha pohujšanje med slovenskim ljudstvom, katero ste zakrivali se svojimi napadi proti rimsko-katoliški cerkvi slovensko-unijatskega obreda, pozivljamo vas, da se je izjavite jasno in določno o naslednjih točkah:

a) Sv. rimsko-katoliško unijatska cerkev je ravno tako prava, katoliška, apostolska, sveta Kristova cerkev, kakor latinska;

b) vsi obredi in običaji v unijatski cerkvi, ker so posvečeni odobrenjem rimskih papežev, so tako pravi, dobri in sveti, kakor latinski;

c) vsakdo greši, kdor uči, da je latinska cerkev bolj sveta, nego unijatska ali pa — narobe!

Prestop iz latinskega obreda na unijatski se ne more izvršiti brez dovoljenja rimskega papeža. Da-li rimski papeži našemu ljudstvu dovolje tak prestop — nas uči slučaj v Rimanjih. To je res: prestop ni dovoljen — brez dovoljenja; ali dovoljenje **more** priti, ker to ni stvar verske dogme, ampak le cerkvene discipline.

Sedaj ve »Slovenec«, kaj pravimo mi!

Tudi naš »Zavod sv. Nikolaja« je prišel na vrsto! »Slovenec« vslika: »Zaslužje-li ime gospodarskega društva ustanova, ki životari od miloščin, od veselja in zistimi združenega tipanja na rodoljubna sreca in rodoljubne žepe?«

Tu ne more »Slovenec« misliti na nobeno drugo društvo, nego na naš zavod sv. Nikolaja, na osnovo s toli plemenitim namenom — z namenom varovanja ženske mladine pred — padom! »Slovenec« je postal nervozen, to uvažujemo in smo pripravljeni na marsikaj od njegove strani, ali napad na to društvo nas je presenetil. Tega ne bi bili pričakovali, da bo list s takim programom, kakor ga ima »Slovenec«, očital nabiranje miloščin v take svrhe! Za božjo voljo, od kje pa naj jemlje zavod potrebni denar? In saj ga ne nabira za-se, ampak za kri naše krvi, v obrambo hčera našega naroda! Ali zapomnite si: najmanjše za Tržačane in skoro izključljivo le za hčere izven tržaških Slovencev!! Tržaške žene imajo od tega zavoda le skrb, trud in žrtve! V plačilo pa jim priha očitane, da beračijo. Če gospodi okoli »Slovenca« ni prav, da nabiramo denar v take svrhe, pa izjavljamo, da mi vzljemo temu ne odnehamo apelirati na poštena in požrtvovalna srca na Kranjskem, ker smo uverjeni, da tam vedo ceniti, kaj pomenja za sleherni narod — moralno nepokvarjena žena!

»Slovenec« proti konsumnim društvom v naši okolici. Ali nas gledate debelo, cenjeni čitatelji: »Slovenec« proti konsumnim društvom! Ne mislite nikar, da se šalimo, resnica je!

»Slovenec« nas kliče na odgovor, zakaj da ne govorimo o takih društvih, ki ni o več med živimi. Čemu? Saj baš dejstvo, da smo se sklicevali le na taka društva, ki žive in delujejo, govori najglasneje za nas in proti »Slovenec«. Če pa »Slovenec« omenja tudi krizo v rojanskem konsumnem društvu, se je prav neprevidno dotaknil — svoje lastne rane. Tudi mi smo hoteli že omeniti to krizo, ali premagali smo se, ker nismo hoteli biti agresivni. Ali če že »Slovenec« hoče po vsej sili, da govorimo o tem, pa zgodi se njegova volja: rojansko društvo je bilo zašlo v krizo, ker je bilo toli neprevidno, da je **po snemalo kranjske vzglede** in se je začelo baviti s podjetji katere niso mogli in znali voditi — namreč z veliko prodajalnico. To se je zgodilo proti volji vodilnih tržaških rodoljubov, (ki vedno svare, da to zelo nevarno), in po krivdi ljudi, ki ne igrajo nikake vloge v našem javnem življenju. Konsolidiranje pa je pričelo koj potem, ko je rojansko dru-

štvo ubogalo nasvetom tržaških rodoljubov in se je omejilo na delokrog, katerega vodilne osebe društva morejo nadvladovati! Če »Slovenec« famozni informator pride slučajno v Trst, naj se poda blagohotno v Rojan, kjer izve, koliko zaslug si je nabral dr. Gregorin za to, da je rečeno društvo srečno prebilo krizo. Umel bo potem, kaka perfidija je to, ako se piše, da so grobokopi v onih krogih, v katere se zaganja »Slovenec«.

»Slovenec« se ponaša, da je na Kranjskem tako solidnih društev, da se ni bati zanje. Kdo je oporekal temu? Ali če že pozivlja nas, zakaj ne govorimo o krizi v enem našem društvu, ki je bilo zašlo v krizo, ga smemo vprašati mi, zakaj pa on ne govori o tistih kranjskih društvih, ki so zašla v — konkurz?!

Torej tako daleč, kakor ni zašlo nobeno naše okoličansko društvo?!

Tudi ženska stoj na braniku domovine! Prejeli smo: Gospod urednik! »Slovenec« Vam očit, da ste se zatekli za ženski predpasnik. Vas menda to ne boli posebno, kakor ne boli nas ženski očitane, da pišemo »kolobocije« in da nam nedostaje logike. Zakaj bi nas bolelo to, ko vendar vidimo, v kaki dobri družbi se nahajamo, ko vidimo, kako so celó učenj gospodje, ki branijo in priporočajo politiko razkola kakor edino rešilo za slovenski narod, v taki srđiti opoziciji proti gospej logiki — kakor jim Vi nepobitno dokazujete dan na dan —, da jo moramo imenovati naravnost fakično. Če si oni, krona stvarstva, veliki misleci, morejo dovoljevati luksuz takega boja z logiko, zakaj naj bi bilo ravno za nas ženske, ki smo baje kratke pameti, v greh, če smo zašle tu pa tam z logiko malec v navskrižje?!

To uverjenje me osokoluje, da se danes oglašam zopet, da-si ženska. Vidite, če tudi morda ne znam misliti povsem logično, pa se ponašam, da znam čutiti rodoljubno. Povedati moram nekaj, kar me že dolgo peče v sree. Sosebno pa odkar sem čitala v opisu, »kako je prišlo do ustanovitve hrvaško-slovenskega kluba v državnem zboru«, besede: »... je eden izmed mlajših poslancev. Sv. pismo nas uči, ne sili se na prvo mesto, ampak zasedi zadnje, da te morda, ko pride gospodar, posadi na prvo mesto.«

Pred nekoliko leti je bilo, ko je isti izmed mlajših poslancev napadel starino Luka Svetca. Jaz abstrahujem tu od političnega stališča Luke Svetca. Nikomur ne štejemo v zlo, ako se ne strinja žujim. Nikomur ni smeti kratiti slobode prepričanja. Ali Luka Svetec je mož, ki je osivel na delu in v zvestobi za narod svoj in niti teža let mu tudi sedaj ne krati rodoljubnega poleta. Političnim nazorom takega moža je možno nasprotovati, ali nikomur ni dovoljeno, da bi odrekal zaslužno globoko spoštovanje. Koga naj bi ne bolelo torej, ako mož, ki je komaj stopil v javnost in ki se ni mogel ponašati z nobeno zaslugom za narod svoj, razun precejšnjo porejjo ambicije, takega starčka, kakoršen je Luka Svetec, zasmehuje s »kristalizirano slovensko pametjo«?!

Delovanje Luke Svetca je odprta knjiga, polna častnih strani za tega moža. Jaz sem že tedaj očitala onemu »izmed najmlajših poslancev« to nelepo početje. No, takrat je bil res zelo mlad mož, kakoršnjemu treba marsikaj odpustiti ravno v imenu mladostne — nepremišljenosti.

Ali danes je — da-si sicer še vedno mlad — nekoliko bogatejši na letih, da smemo biti že nekoliko ostreji v sodbi. Jaz zasledujem delovanje tega gospoda in sem danes popolnoma prepričana, da mož zasluži najstrožjo obsodbo, ko je njegovo postopanje tako, da je le na škodo koristi in ugledu našega rodu. Razdvojil je zastopstvo ubogega naroda, in vsaki korak njegov razdvaja vedno bolj naše razumnštvo. Ne pravim, da so drugi brez vsake krivde, ali onemu »izmed najmlajših« ne morem odpustiti, da ga vse prošnje in vsi rodoljubni apeli ne morejo omajati v njegovi trmi, s katero razdvaja tudi zastopstvo naroda v parlamentu. Jaz sem dolgo let žvela med našim priprostim ljudstvom in se precej ugloabila v njegovo dušo. To ljudstvo je bilo hvaležno vsem, ki so se trudili zanj. Zdaj pa se mu zastupljajo čutstva.... Poznam tudi velečastito duhovščino in vem, da je ista po veliki večini vneta za njega blagor. Ali del te duhovščine je zbehal on, ki se je oglašil: češ, le jaz morem ubiti grozuega zmaja — brezverstva. In sedaj se bije

ljuta borba le proti temu zmaju, najvitalneje koristi naroda pa leže na strani, v jarku. Mladi mož drvi sedaj po vseh slovenskih pokrajinah, lovi zmaja, in proglašja za zmajevje pomagatke vse, kar ne drvi za njim, tudi nas, ki — s ponosno glavo zatrajam to — živimo po božji zapovedi in vzgajamo svoje otroke po naukih sv. vere. On hoče imeti svoj lov, pa naj se tudi s tem tisočem sinov in hčera naroda krivica godi! On drvi dalje se svojo križarsko vojsko po slovenskih livadah, pušča se za seboj sledi opustošenja. Kjer je popred klilo evetje združenega dela za slovensko bodočnost naroda, se sedaj bohotno razširja truje in osat ozlovoljenosti in neveselja do vsakega narodnega dela.

Mlad mož, odnehajte od te gonje, ako nočete, da pride dan obračuna, dan sodbe, ako nočete, da Vas bo tožil spomin pokojnih rodoljubov, katerih težko delo se sedaj spreminja v ruine, in tožil zavedni narod, ker se niste zadovoljili z narodno sramoto doma, ampak ste jo zanesli tudi tja, kjer bi moralo biti mesta le za zlošno delo.

Svet se nam smeje. Nikdo Vam ne odreka mesta mej odličnjaki naroda, nikdo Vam ne šteje v zlo, ako imate svoje nazore — ali: blagor naroda je prvi zakon! Nikomur ni v nečast, ako radi tega blagra privoljuje v kompromise. Saj s tem ne žrtvuje svojih načel. Narobe: s tem bo le pridobival; čim razločnejše kaže, da so njegova načela v soglasju s splošnimi potrebami naroda, tem več nade ima, da ista nadvlada.

Ta apel je napisala slovenska žena, uverjena, da tudi ženi je v dolžnost, da stoji na braniku naroda!

Domobranka.

Zahvala in izjava. Od sv. Jakoba nam pišejo: Sreem polnim radosti pozdravljamo mi narodni delavci tega okraja prvi društveni narodni dom v našem mestu Trstu! Pred leti (1898) se je po prizadevanju več narodnih delavcev ustanovilo naše društvo, ki si je že tedaj pridobilo obče simpatije vseh dobromislelih, tako, da je v kratkem štelo blizu 100 udov. Za tako število členov je bilo treba preskrbeti potrebne prostore in se je že tedaj skušalo najeti lepe prostore, v katerih naj bi bil v kratkem naš pravi »društveni dom«. Ta čas — pred tremi leti — je bila ta kost še pretrda, zbok česar so se vsi tedanji poskusi izjalovili.

Gospodar omenjene hiše je bil zagrižen Lahon, kakor so bili zagriženi tudi njega gostje! V dokaz svoji zagriženosti so kasneje ustanovili tam (proti našemu!) lahonsko konsumno društvo in smo tedaj morali opustiti vsako misel na te lepe prostore. Spoznavši, da s temi zagriženci ni možno doseči nikakega uspeha, smo morali — počakati boljših časov!

Sedaj pa je prišel ta zaželjeni čas. Od bor »Delavskega konsumnega društva«, doznavi, da je omenjena hiša na prodaj, se je obrnil do moža, ki nam je vsem vporavnatelj v ekonomičnih in narodnih vprašanjih, to je, do vrlega našega dra. Gregorina. In mož se je res — kakor vsikdar — oprijel tega posla z vso vnemo in tako spretnostjo, da je prav tisti mož, ki je svoječasno srdito izjavil, da nikdar ne da Slovencev v najem svoje hiše — sedaj prodal isto in izročil baš istim Slovencev. Za vs. to gre zasluga v prvi vrsti velenčenemu in neumornemu gosp. dru. Gregorinu.

Sedaj postane to bivše gnezdo lahonstva naše zbirališče, v katerem se bomo zbirali in kratkočasili, a ob enem nadaljevali sveti boj za naše narodne pravice in naše gospodarsko osamosvojevanje! Tu se bodo zbirali naši stari narodni delavci, katere nam je previdnost Božja pustila še pri življenju in tu se bo zbirala naša mladina pod nekakim moralnim nadzorstvom starejših, tako, da ne bo strahu, da se nam demoralizuje po lahonskih brlogih!

In izjavljamo slovesno: Kakor do sedaj, tako bomo tudi v bodoče prisegali le naprogram našega vrlega društva »Edinost« in njega organa — ker le tema se moramo zahvaliti na našem probujanju in napredku. List »Edinost« in razni shodi našega političnega društva so nam odprli oči in le tem se imamo zahvaliti za to, kar imamo in kar znamo! Naš »Dom« bodi zvezda-vodnica zavednim in dramiteljica še nezavednim tržaškimi Slovencev.

Iz vrst narod. delavcev pri sv. Jakobu.

Pod vlado tržaške kamore. Svoječasno je razpisal magistrat natečaj za kamnoseška dela neke nove zgradbe v ulici Pallini. Najugodnejše ponudbe sta predložila

Avstrijec Sorrentino in nekdo drugi. Camorra pa je izročila delo nekemu »regnicolu« — moretu prve vrste —, ki je do pred kratkim bil — hlevar nekega cirkusa.

Antisemitsko društvo v Trstu. Današnji »Avanti« poroča, da se je k temu društvu prijavilo zopet 250 novih členov.

V »Tržaškem Sokolu« je trpela letos telovadba radi izredne hude zime, ki je vladala tukaj v Trstu. Včasih bi se bilo lahko reklo, da je »Sokol« zmrznil. Zveni sicer ironično, ako govorimo, da bi »Sokol«, ali prav za prav njega telovadei, zmrznili; pa kaj pomaga, ko je k temu tudi ta nevhvaležni pust zahteval svojo žrtev. No, hvala Bogu, tudi ta »pošast« nas je srečno minula. Poprej smo imeli pamet v — petah, sedaj treba, da jo postavimo zopet na njeno pravo mesto — v glavo. Zato naj telovadei ne ostanejo gluhi na klice »Sokola«, ki jih vabi — zimske in pustne dezertarje — zopet pod svoja krila. Vabi vse izvršujoče člene, da se sedaj, ko ni več nobenih zaprek — zopet mnogoštevilno udeležujejo telovadbe. »Tržaški Sokol« ima nalogo, da tudi letos nadaljuje lani srečno začeto delo. Ako mu bo sreča mila, namerava isti tudi letos prirediti javne telovadbe, izlete itd. Potrebno je zato, da členi redovito zahajajo na pouk v telovadnico, da se pokaže, kako da »Tržaški Sokol« še ni propal, ampak da hoče še živeti in se razvijati. Naprošeni so končno ne samo oni, ki do sedaj še sploh niso telovadili, ampak tudi vsi drugi, katerim sta na srečo napredek »Tržaškega Sokola« in lastno zdravje! Oni, ki niso še izvršujoči členi, naj žrtvujejo itak nizko članarino, naj prihite, kakor izvršujoči členi v kolo »Tržaških Sokolov« sebi na korist, a »Tržaškemu Sokolu« v procvit!

P. S. Pouk je za mlajše telovadce vsaki torek in petek ob 8. do 9. ure in pol, a za starejše vsaki ponedeljek in četrtek ob 7. do 8. ure zvečer v društveni telovadnici, ulica Coroneo 15.

»Trgovsko izobraževalno društvo v Trstu« je imelo dne 24. februarja svoj prvi občni zbor. Predsednik g. Plesničar je pozdravil zborovalce, zahvalivši jih na zanimanju, kakor je kaže današnja lepa udeležba. Iz poročila tajnika, g. Vinka Peruškega, posnemljemo, da je ces. kr. namestništvo potrdilo predloženo spremembo pravil v raznih točkah, tako tudi spremembo imena. Ta sprememba je važna zato, ker si je društvo sedaj postavilo za cilj: nadaljevalno trgovsko izobražbo svojih členov. Otvorila se je trgovska šola, v kateri poučujejo: ravnatelj šole, Učekar knjigovodstvo in menjično pravo, profesor Merhar slovenščino, Fran Klemenčič računstvo in Vinko Perušek korespondenco. Šola obiskuje kakih 40 učencev. Seveda je to še le začetek, vsakako pa je storjen važen korak. Rodoljubom je sedaj v dolžnost, da rodoljubno podpirajo to podjetje, da bomo mogli dalje zidati na tem temelju.

Poročili tajnika in blagajnika Josipa Škodnika stili bili potrjeni s pohvalo. V novi odbor so bili izvoljeni:

Gg. Vekoslav Plesničar predsednikom, Ivan Tomažič podpredsednikom, Vinko Perušek tajnikom, Josip Škodnik blagajnikom, Fabijan Žgur, Josip Kranje, Anton Furlan, Ivan Milonik odborniki, Leopold Žgur, Rihard Novak, Ivan Marušič, Val. Žwitter namestniki; Ivan Schuster in Ivan Tavčar pregledovalcema računov.

Na predlog predsednika je občni zbor izrekel gg. učiteljem najtoplejšo zahvalo in je zaključil zborovanje z zatrdilom, da hoče novi odbor skrbeti za napredek tega prepotrebnege društva. Tudi mi se pridružujemo tej želji, da bi prizadevanja odbora imela najlepši vseh ter kličemo: rasti in razvijati se!

Grozna nesreča. O onem dečku, o katerem smo bili poročali včeraj, da je našel smrt na Aequedottu, doznajemo, da je bil to 13 letni Angelj Franceschini, stanujoči v ulici Rena št. 6.. Voznik pa je 37-letni Peter Čuk iz Trebič. Tudi ob tej priliki ni mogel »Piccolo« opustiti, da ne bi po svoji stari navadi skušal vzbuditi odij svojih čitateljev na ubozega Čuka, ki je — kakor nam poročajo očevidei — nedolžen na tej nesreči. »Piccolo« sicer ne pravi naravnost, ali vendar piše na tak način, da si mora misliti vsakdo; evo ga, voznik je kriv, da je našel deček tako grozno smrt! Mi smo prepričani, da bi »Piccolo« vse drugače pisal, ako bi bil voznik slučajno »regnicolu« in ne slovenski okoličan. Saj smo videli pred par dnevi pri onih laških požigaleh! Tam, kjer vsa znamenja kažejo, da so bili regnicoli res hudodelni požigalci, tam

jih obžaluje in pravi jedenkrat, da je bila šala, drugič pa, da je bil slučaj. Tukaj pa, ki nimalo ni še dokazana krivda voznikova — saj še celo »Piccolo« sam pravi, da je bil voznik na drugi strani voza in ne na tistej, kjer se je zgodila nesreča — obdolžuje našega človeka. Če se hoče govoriti tu o kaki neprevidnosti je bila gotovo ta na strani ubogega dečka, ki jo je moral poplačati s svojem življenjem! Čemu kliče torej »Piccolo« odij meščanstva na ubozega Čuka? Kaj ima od tega ubogi nesrečni deček, kaj ima od tega njegova nesrečna družina? Istej je s tem samo poostrena žalost, da si misli, da je voznik zakrivil prerano in grozno smrt njihovega sina. Na nekaj družega hvaležnejšega bi mi opozorili »Piccolo«, ob tej priliki naj bi namreč raje pozivljali družine in kompetentne kroge, naj skrbijo za to, da se enkrat odpravi ta tržaška specialiteta, da se namreč po ulicah mesta klati vse polno otrok, brez vsakega nadzorstva, kar prvič ni baš lepo in v čast mestu, drugič pa je skrajno nevarno. Malo je mest, kjer bi se toliko »mularije« podilo po ulicah, kakor v Trstu (seveda ne mislimo tu na italijanska mesta). Mesto da laška stranka, na čelu jej »Piccolo«, uprizarja divjo gonjo proti nam Slovencev, porabi naj raje svoje moči in dragi čas v to, da tudi naše ulice dobe enkrat nekoliko bolj — kulturnen obraz.

Iz slobodne luke. Včeraj so se spravili na suho grozdje. Redarji so ulovili zaporedoma tri tičke, ki so hoteli odnesti suho grozdje. Dva so zaprli, tretjega pa, ki je bil manjši grešnik, so pustili provizorično na slobodi.

Prebrisan tat — ali Žida opeharil. V neko papirnico je prišel predvčeršnjim ob 2. uri popoldne neki elegantno oblačen mož in si je nakupil za večjo svoto različnega blaga. Naročil je potem, naj pošljejo kupljene stvari na namestništvo pod imenom Karol Brenholz. Ob 7. uri zvečer se je vrnil zopet in nakupil še družega blaga, to pa je vzel seboj, ker je imel baje rabiti še istega večera. Ukazal je potem, naj se mu napravi skupni račun, katerega plača na namestništvu kadar mu prinesejo ostalo kupljeno blago. Družega dne je prinesel na namestništvo deček iz papirnice prejšnjega dne kupljene stvari in vprašal po Karolu Brenholzu, ali tam so dečku — seveda — povedali, da na namestništvu ni nikogar s tem imenom. Navihane jo je torej popihal z omotom, ki ga je bil vzel seboj prejšnji večer, ne da bi ga bil plačal.

Izginil je 18-letni Ivan Petrič iz ulice Geppa št. 12. V sredo je šel od doma in od takrat se ni še povrnil.

Dražbe premičnin. V poned., dne 4. marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Fabio Severo št. 2, hišna oprava; v ulici Alfieri št. 6, hišna oprava; v ulici Belvedere št. 35, hišna oprava; v ulici della Valle št. 4, kovaško orodje; v ulici Margherita št. 1, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 5.2, ob 2. uri popoldne 9.3 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.3. — Danes plima ob 7.40 predp. in ob 8.49 pop.; oseka ob 1.52 predpoludne in ob 2.17 popoldne.

Slabi nasledki bolezni, kateri se navadno izcimijo iz prav neznatnih žledičnih slabosti, obvarujejo se popolnoma s pravčasno uporabo domačega sredstva »dra. Roze balzam za želodec«. Pristno dobiva se v tukajšnjih lekarnah in glavni zalogi B. Fragnerja v Pragi, 203. — III. — Glej oglaš!

Reklama: Vsakokrat 60.000 kron je glavni dobiček loterije »Invaliden dank«, koji se izplača z 20 % odbitkom v gotovini. Opozorjamo naše cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicljivo dne 23. marca 1901.

Vesti iz ostale Primorske.

× Prodanec Krstić obsojen. Dne 22. februarja t. l. obsodilo je e. kr. dež. sodišče v Trstu znanega italijanskega agitatorja Krstića na 40 kron globe, ker je v svojem listu v drugič dal tiskati že popred konfiscirani odstavek uvodnega članka. Iz izvestja državnega pravdnika se doznaja, da je bil Krstić že 9krat kaznovan večinoma radi razžaljenja časti, razžaljenja javnih organov, prevare itd. Res, vreden agitator svoje lahonske stranke.

× Občinske volitve v Kanfanaru. Na občinskih volitvah v Kanfanaru je zmagala v III. in II. razredu stranka, nasprotna dosedanjemu načelniku, ljubljencu rovinjskih Italijanašev. V I. razredu ste dobili obe nasprotni stranki jednako število glasov, ali proti volitvi v tem razredu je uložen rekurz radi nezakonitosti, ki jih je počela Okretova stranka.

Brzobjavna poročila.

Izjava nadvojvode Ferdinanda povodom njegove poroke.

DUNAJ 2. (B.) Sklep, ki ga je sinoči storil odsek, izvoljen za posvetovanje o izjavi nadvojvode Frana Ferdinanda, se glasi dobesedno: Izjava nadvojvode Frana Ferdinanda, priobčena državnemu zboru po najvišjem nalogu, se z dolžno hvaležnostjo prepsostljivo jemlje na znanje.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 2. (B.) Brzobjavka Lorda Kitchenerja iz Pretorije od včerajšnjega dne pravi, da je Devet prisiljen umakniti se zopet na severno obrežje reke Oranje (Če ni voda previsoka. Op. Ur.). V kapski koloniji ni več Burov. 200 Burov je bilo ujetih, drugi razpršeni se pa polové. (Če se pustijo! Op. stavca). 80 Kitchenerjevih je bilo napadenih od pretežnega števila Burov in so se morali po dolgem trdem boju udati, potem ko sta bila 2 streleca ubita ali ujeta. (Tako na prvi pogled spozna se veliko protislovje v tej brzobjavki. Najprej trdi brzobjavka, da ni nobene Bura več v Kaplandiji, potem pa pravi, kako jih imajo nekaj še za poloviti in slednjič, kar je najbolj klasično, pa pravi, da so celo Buri ujeli 80 strelcev. Op. Ur.)

LONDON 2. (B.) »Daily Chronicle« meni, da ni še potrjeno uradno, da se je Botha udal, vendar je dovolj uzroka za domnevanje, da se predaja, če tudi ni še faktično izvršena, zavlačuje, ker pogajanja glede 2—3 manje važnih točk še niso zaključena. V tem domnevanju potrja tudi vest, da so v. jaške oblasti spremenile nekatere dogovore, sklenjene z različnimi tvrdkami za dobavo zalog, ozirom na nadaljevanje vojne.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 2. (B.) »Morning Post« javlja iz Pekinga dne 28. m. m.: Nemški, francoski in angleški poveljnik so izdali povelja tičoča se priprav za hitro odposiljatev ekspedicije, ako bi se kitajski dvor zopet pokazal trimastega nasproti zahtevam vlasti.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Zaloga

tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev
i razprodaja na debelo in drobno

J. PERHAUC - TRST

Via delle Acque št. 12 (nasproti »Café Centrale«)

Velik izbor francoskega šampanjca, penicil dezertnih italijanskih in avstro-ogerskih vin, Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum, Konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošiljanje na deželo po poštenem povzetju.

■ **Ceniki na zahtevo in franko.** ■
Razprodaja od 1/2 litra naprej.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ivan Godina
klepar (limar)

Trst — ulica Scussa št. 1. — Trst,

izvršuje vsakovrstna dela za stavbe, za rabo po morju, in pri obrtnijah, tako nove kakor poprave bodisi iz jednostavnega ali dvostrukega pleha, zinka, lamarina, medi, bakra, pakfona itd.

Ivršuje kopke in sisaljke po naročbi. Prodaja vsakovrstno posodo za kuhanje itd. Vse po najnižih cenah.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi sv. Petra (Plaza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Polne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatev je poštne prosta.
Prezema vsako delo na debelo in drobno
ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
držlj. mojster

Dunajska filjalka
Bankne vloge na knjižice s 4%.
 Banknote, borsko posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Srečkanje nepreklicno
 23. marca 1901

Glavni dobitnik v vrednosti
60.000 KRON
 v gotovini z 20% odbitkom.

Srečke „Invalidendank“
 po 1 krono.

priporočajo:
 Josip Bolaffio, Mandl & Co.
 Mercurio Triestino, Ig. Neu-
 mann, Henrik Schiffmann.

**Vsaka gospodinja
 in mati**

se mora blagrovati, katera
 rabi z ozirom na zdravje,
 varčnost in dobri okus
 Kathreiner-Kneippovo sla-
 dno kavo (pristno samo v
 znanih izvirnih zavitkih).

Dr. Rosa Balsam **Praško domače zdravilo**
 iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
 zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z
 redno uporabo istega se prebavljanje krepi
 in ohrani.
 Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
 po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno do-
 mače zdravilo, katero varuje in ohrani
 rane čiste, vnetje in bolečine olajša
 in hladi.
 V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti
 6 nvč. več.

varilo! Vsi deli embalaže nosijo
 zraven stoječo, postavno po-
 loženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg
 P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

„Böhmische Thomaswerke“ v Pragi
 naznanjajo da so **Tomaževe žindre**
 poverili prodajo
 za Trst, Istro, Goriško in Dalmacijo tvdk. Luigi Peritz v Trstu.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik
 tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
 Borovlje (Ferlach) Koroško

svoje najboljše in zanesljive puške vseh zistemov
 in kalibrov. Znamenite in oštrostrelne puške za
 šibe, risanje, lovske kratke puške in dvo-
 cevke za cele krogle iz dobrega kovanega materiala,
 najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano.
 Komade, ki ne ugajajo, sprejemam nazaj, jih zamenjam
 ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje
 vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, pre-
 delavam puške za nabijanje od spredaj v take za na-
 bijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu
 zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brez-
 plačno in franko

Varstvena znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano izvrstno, bolečine blažeče
 mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in
 po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega
 domačega zdravila naj se pazi edino le na
 originalne steklenice v zavitki z našo var-
 stveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve
 lekarne in le tedaj je gotovo, da se
 sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi
 Elizabetine ulice 5.

Proti malokrvnosti

Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli v Ljubljani
 dvor. založnika Nj. Svetosti papeža,

**Ima v sebi
 90 krat več železa**

kakor druga po reklamni ne-
 zaslužno sloveča čina-
 železnata vina, katera
 čisto nimajo več železa v
 sebi, kakor vsako ceno na-
 mizno vino.
 Vred tega največje
 jamstvo za izdatnost
 vina pri malokrvnih,
 nervoznih ali vsled bo-
 lezni pri oslablih ose-
 bah, kakor tudi še posebno
 pri bledih, slabotnih in bolehalih otrocih.
 Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Trgov.-obrtina registrovana zadruga
 z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obreduje hranilne vloge, stalne, ki s.
 nalože za najmanj jedno leto po 5%, na-
 vadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent
 po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih
 zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
 meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
 sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
 obrokih, proti vključbi varščine na 10letno
 odplačevanje, tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadrugnike, ki vplačujejo de-
 lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
 daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
 stujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
 položne na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
 od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
 od 9—12. dopoldne.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 centimetrom
 dolgiimi Loreley-lasmi do-
 bila sem jih vsled 14-me-
 sečne uporabe svoje samo-
 iznajdene pomade. To so
 najslovičite avtoritete pri-
 znale za jedino sredstvo,
 ki ne povzroča izpadanja
 las, povpešuje rast istih,
 poživlja lasnik povpešuje
 pri gospodih polno močno
 rast brk ter daje že po
 kratki uporabi lasem na
 glavi kakor tudi brkam
 naraven lesk ter polnost
 in ohrani te pred zgod-
 njim osivljenjem do naj-
 višje starosti.

Cena lončka 1 gld.
 2 gld., 3 gld., 5 gld.
 Pošljam po pošti
 vsak dan, ako se
 znesek naprej pošlje
 ali pa s poštnim po-
 vzetjem povsem
 svetu iz tovarne,
 kamor naj se pošilja
 ljajo vsa naročila.

Ana Csillag
 Dunaj I., Seilergasse 5.

Mladeneč,

krepak dobrosrčen, zmožen italijanskega ali
 nemškega jezika, vsprejme se v službo takoj.
 Opravljati bi imel hišna opravila ter stroči
 hromege gospoda. Natančneje pojasnila se
 dobivajo v ulici Stadion 19 I.

Za 10 K

genfska rem. ura iz plaque
 zlata je edina galvanirana
 s 14 karatnim zlatom po-
 mešana dražestna ura, koja
 vsakdo ceni na 100 K. V
 resnici pa stane z bogato
 graviranim in odskočljivim
 pokrovcem, nepresežnim
 jamstvom v dobroti in
 preciziji da 5 let le 10 K; anker repa-
 sirana, 3 okrovei 14 K; remontoir iz prist-
 nega srebra, s 15 kamenčki, s 3 močnimi in
 bogato graviranimi srebrnimi okrovei, kot
 najoljša ura pripoznana, izvenredno močna
 16 K; nikelnasta, dobro regulirana 7 K
 50 stot. najelegantnejša veržica iz plaque
 zlata za gospode in dame 4 K.

M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3.

14 karatni zlati prstani

za dame in gospode pomešani
 s pristnim srebrom. Vsak
 prstan nosi c. k. novčarski
 pečat. Jamči se za dolgotrajno
 stanovitost. Biseri in barv.
 kamenčki so zelo umetno izbrušeni in se
 čudežno svetijo. Stane 2 K, močnejši 3 K;
 poročni prstani 2 K 25 stot. (za mero se
 vpošlje odrezek papirčka).

Privabljiva novost!
 Koncertna piston pi-
 ščalka vzbujajo povsod
 radi nje dobre konstrukcije solidnega iz-
 delovanja in nizke cene, veliko presenečenje.
 Brez sekirice zamore svirati vsak najlepše
 plesne komade, korač., pesni itd. Instrument
 ima 28 glasov, koje spremljajo kaj čudežno
 basi. Stane 5 K. Bogato ilustr. cenik gratis.

M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse 3.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
 registrovano društvo z omejeno zavezo,
 v Gorici

Gospodsk. ulica hšt. 7., I. nadstr.
 v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega,
 če tudi ni član društva in se obrestu-
 jejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni
 davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
 menjše po 6% in na vključbe po 5 1/2%.
 Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol.
 in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
 in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000.
 Poštino-bran. račun št. 837.315.

Mlin z 9 kameni

stanovanjem in bližnim zemljiščem,
 odaljen 5 minut od postaje sedaj pri-
 čete Vipavske železnice, odda se

s 1. julijem 1901 v najem

Krasna lega, vse v dobrem stanu.

Ponudbe na »Grof Coroninijevo
 oskrbnitvo na Vogerskem pošta St.
 Peter pri Gorici.«

1000 1000 1000 1000 1000